

[Svend Haugaard.]

at man anvender en anden og en mindre skarp bedømmelse, fordi der da vil være tale om, at der i mindre grad er tale om den enkelte persons separate indsats.

Jeg er glad for, at med hensyn til alle vilkår — lige med undtagelse af den nævnte bonusordning — ligestilles de, der her kan blive tale om, med andre udsendte, og jeg er enig med hr. Niels Matthiasen i, at hvis der bliver tale om egentlig soldater aflønning, må man selvfølgelig også tage bonusspørgsmålet op for de udsendte.

Jeg mener også, det er en retfærdigheds-handling, selv om der ikke bliver tale om så forfærdelig stort et antal, at de, der i øjeblikket er udsendt, men ikke har aftjent militær værnepligt, kommer ind under lovens rammer.

Der lyder enkelte røster om, at det måske kunne være for fristende, at man slipper lettere. Jeg tror, man må sige det sådan, at hvis de unge underrettes tilstrækkelig grundigt om, hvad der virkelig kræves af de pågældende — det er et meget krævende arbejde, ofte meget ensformigt, ofte under meget vanskelige klima- og hygiejneforhold og en primitiv livsform — så vil man være nogenlunde garderet imod, at nogen skulle vælge denne udvej, fordi den synes at være lettere.

Der er altså enkelte ting, som jeg gerne vil have drøftet i udvalget, men som helhed kan jeg give mit partis uforbeholdne tilslutning til lovforslaget og udtrykke glæde over dets fremsættelse.

Morten Lange: Hvis der skulle skrives et betegnende lille ord over dette lovforslag, kunne man tage et modificeret bibelord og skrive, at mange ere indkaldte, men få ere udvalgte, og det er formodentlig så sandt. Lovforslaget må vel nærmest betragtes som et lille offer til ministeren, et meget beskedent lille påskelam, og for at der ikke skal være nogen, der kan betvivle tendensen, var vænstres ordfører jo også parat med et vådt tæppe for at sikre, at dette lam ikke skulle trives for meget.

Hele ordningen har efter min opfattelse flere forskellige sider, som nok kan give anledning til nogle overvejelser i udvalget, også hvad angår spørgsmålet om, hvilke erfaringer man har med på denne måde at

komme værnepligtsproblematikken ind i noget, der hidtil har stået som en udpræget frivillig handling. Nu mistænker jeg ikke de danske udsendte, selv om de skulle være værnepligtige, for på nogen måde at optræde som en skjult armé i udviklingslandene; jeg tror ikke, at noget sådant overhovedet har nogen realistisk baggrund. Men vi må være klar over, hvorledes folk, der bliver sendt ud, bliver opfattet. Det er jo ikke noget, folketinget fuldstændig bestemmer. Hvis det rygte breder sig, at sådanne ulandsfrivillige i virkeligheden er en slags camouflerede soldater, har man gjort livet uhyre vanskeligt for dem. Jeg ved, at for nogle af de lande, hvor man har en sådan militærordning, har man ment at kunne spore en sådan belastning, og måske også, at den har haft visse årsager. Nogen faktisk grund til en sådan belastning for det danske projekt kan jeg ikke se, men det spiller i denne forbindelse ikke en afgørende rolle, så jeg vil gerne fremhæve det her som en af de risici, man løber i forbindelse med ordningen.

Når mit parti ikke er så begejstret for lovforslaget i det hele taget, er det naturligvis også, fordi vi her ser endnu et eksempel på, at en værnepligt, som er fastlagt under hensyn til landets forsvar til en eller anden termin — og en ordning, som vi i højeste grad synes er, skal vi sige det pænt, oldnordisk og urimelig — nu bliver sat til at smitte af, hvad angår tidsterminer, på anden lovgivning; også det punkt kan give mit parti anledning til betænkelighed.

Når vi på den anden side ikke stiller os uvillige over for lovforslaget, er det, fordi vi anser det for at være en væsentlig fordel, hvis unge mennesker på den ene eller den anden måde kan undgå at blive indkaldt til egentlig militærtjeneste. Vi er af den opfattelse, at næsten lige meget hvilket andet hverv de i denne verden påtager sig, gør de mere nytte derved end ved at tjene i det danske militær, og da det bliver følgen af loven, har den for os i hvert fald visse positive elementer.

Man vil forstå, at vores syn på lovens muligheder og dens virkninger har flere sider, flere nuancer, at der bestemt for os er stillet en vægtskål op, som ikke umiddelbart afspejler en sikker afvejning, og vi vil gerne i udvalget høre noget nærmere om de erfa-